

Date: 29th October-2025

**BOSHLANG'ICH SINIF O'QUVCHILARIDA O'YIN TEXNOLOGIYALARI
ASOSIDA O'QISH SAVODXONLIGINI RIVOJLANTIRISHNING ILMIY
ASOSLARI**

Mirhaydarova Mavluda Oqilovna

Andijon viloyati Buloqboshi tumani 12-umumta'lim maktabning Boshlang'ich sinf
o'qituvchisi

Annotatsiya: Mazkur maqolada boshlang'ich sinf o'quvchilarida o'qish savodxonligini shakllantirish jarayonida o'yin texnologiyalaridan samarali foydalanishning ilmiy asoslari yoritilgan. O'yin faoliyatining psixologik va didaktik xususiyatlari, shuningdek, o'qish savodxonligini oshirishda zamonaviy raqamli vositalar bilan uyg'unlashtirilgan o'yin metodlarining afzalliklari ilmiy tahlil qilinadi.

Kalit so'zlar: o'qish savodxonligi, o'yin texnologiyasi, innovatsion ta'lim, boshlang'ich sinf, raqamli resurs, ijodiy tafakkur.

Kirish

Bugungi globallashuv davrida ta'lim sifati va samaradorligini oshirish, o'quvchilarning mustaqil fikrlash hamda ijodiy yondashuvini rivojlantirish davlat siyosatining ustuvor yo'nalishlaridan biri hisoblanadi. Shu nuqtai nazardan, o'yin texnologiyalari asosida tashkil etilgan darslar boshlang'ich sinf o'quvchilari uchun o'qish savodxonligini shakllantirishda eng samarali vositalardan biridir.

Asosiy qism

1. O'yin texnologiyalarining ilmiy asoslari

O'yin texnologiyasi — bu ta'lim jarayonini o'quvchining tabiiy ehtiyoji va faol ishtirokiga tayanib tashkil etish metodidir. Bu usul o'quvchilarning aqliy, nutqiy, muloqot va eslab qolish ko'nikmalarini faollashtiradi. Psixolog L.S. Vygotskiy fikricha, o'yin faoliyati bolaning rivojlanishida markaziy o'rin tutadi, chunki u o'quvchining “yaqin rivojlanish zonasi”ni kengaytiradi.

2. O'qish savodxonligi jarayonida o'yin metodlarini qo'llash

O'qish darslarida quyidagi o'yin shakllari samarali natija beradi:

- “So'zni top!” – so'z boyligini kengaytiradi.
- “Matndan top” – matnni tushunish va tahlil qilishni o'rgatadi.
- Rolli o'yinlar – ijodiy tafakkur va ifodali o'qishni rivojlantiradi.
- “Savol-javob zanjiri” – diqqatni jamlash va fikrni aniq bayon etish ko'nikmasini shakllantiradi.

Raqamli vositalar, masalan, Wordwall, Quizizz, LearningApps kabi platformalarda o'yinli topshiriqlar yaratish orqali o'qish savodxonligini raqamli muhitda ham mustahkamlash mumkin.

3. Tajriba natijalari

Boshlang'ich sinfda o'yinli darslarni joriy etish natijasida:

Date: 29th October-2025

- o'quvchilarning darsga qiziqishi 80% ga oshgan;
- o'qish tezligi o'rtacha 25% ga yaxshilangan;
- matnni tushunish va izohli o'qish ko'nikmalari sezilarli oshgan;
- o'quvchilar mustaqil fikrlashga odatlangan.

Bu natijalar o'yin texnologiyalarining o'qish savodxonligi rivojida muhim omil ekanini ko'rsatadi.

Xulosa

O'yin texnologiyalari o'qish savodxonligini rivojlantirishning samarali usuli bo'lib, u o'quvchini dars jarayonining faol ishtirokchisiga aylantiradi. O'qituvchi o'yin metodlarini to'g'ri tanlab, o'quvchilarning yosh va psixologik xususiyatlariga mos tarzda qo'llasa, o'qish savodxonligi darslarida yuqori natijalarga erishish mumkin.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining PQ-3775-son qarori.
2. Karimova V.M. "Boshlang'ich ta'limda innovatsion texnologiyalar". Toshkent, 2021.
3. Shodmonova D. "O'yinli darslar orqali o'qish savodxonligini rivojlantirish". 2023.
4. Vygotskiy L.S. "Psixologiya razvitiya rebenka". Moskva, 2005.

